

Ashkan Panjeheighalehei mod Danmark (appl. 11230/07 EMD kendelse afsagt den 13. oktober 2009) ([link](#))

Sagsfremstilling :

Klageren, den iranske statsborger Ashkan Panjeheighalehei, indrejste i juli 1997 som mindreårig i Danmark sammen med sin moder og søster. Kort tid efter indrejsen søgte klagerens moder asyl. Ansøgningen omfattede også klageren og hans søster, som på daværende tidspunkt var mindreårige. Moderen henviste som asylmotiv til, at hun havde været aktivt medlem af en monarkistgruppe. For så vidt angik klageren oplyste moderen, at hun og klageren havde deltaget i en demonstration i marts 1995 og at klageren, der på daværende tidspunkt var 14 år gammel, var blevet anholdt, tilbageholdt og udsat for tortur gennem to dage, hvilket senere under sagens behandling blev ændret til 10 dage. I oktober 1998 meddelte Udlændingesservice klageren, hans moder og hans søster afslag på asyl, idet Udlændingesservice ikke kunne lægge klagerens moders forklaring om asylmotivet til grund. I januar 1999 stadfæstede Flygtningenævnet afgørelsen. I forbindelse med nævnmødet afgav klageren forklaring og forklarede, at han var blevet anholdt i marts 1995 og tilbageholdt i 10 dage. Klageren blev udsendt til Iran i april 1999 efter at være blevet meddelt afslag på genoptagelse. I maj 1999 anmodede klagerens repræsentant Flygtningenævnet om genoptagelse af sagen under henvisning til, at klageren i Iran var blevet taget med af to mænd i civil og at ingen havde hørt fra ham siden. Nævnet meddelte afslag på genoptagelse i juni 1999 og igen i februar 2000 og december 2002. I marts 2003 genindrejste klageren i Danmark og søgte om asyl. Han forklarede, at han på grund af sine tidligere politiske aktiviteter og asylansøgning efter sin tilbagevenden til Iran var blevet tilbageholdt og udsat for tortur i næsten to år. Ifølge lægelige udtalelser led klageren af PTSD og depression, hvilket fandtes at være i overensstemmelse med hans forklaring om at have været udsat for tortur. I december 2004 meddelte Flygtningenævnet klageren asyl. Nævnet fandt, at uagtet klageren ikke kunne anses for forfulgt, da han sammen med sin moder og søster udrejste af Iran i juli 1997, fandt nævnet at måtte lægge til grund, at klageren kort efter tilbagekomsten til Iran i april 1999 var blevet anholdt af de iranske myndigheder og tilbageholdt igennem længere tid. Hertil kom, at klageren var udrejst illegalt af Iran. Flygtningenævnet fandt således, at klageren nærede en velbegrundet frygt for forfølgelse på grund af, at de iranske myndigheder ved klagerens eventuelle fornyede tilbagevenden urigtigt ville anse ham for i videre omfang at være indblandet i politiske aktiviteter vendt mod styret. I april 2005 anlagde klageren erstatningssag mod Flygtningenævnet ved domstolene for smerte og lidelse som følge af Flygtningenævnets beslutninger af januar og april 1999 om afslag på asyl til trods for, at han angiveligt på det pågældende tidspunkt til fulde havde bevist, at han ved en tilbagevenden til Iran ville risikere at blive udsat for anholdelse og tortur, hvilket efterfølgende skete. Flygtningenævnet nedlagde påstand om afvisning af sagen under henvisning til udlændingelovens § 56, stk. 8, hvorefter Flygtningenævnets afgørelser er endelige. I januar 2007 afviste Højesteret klagerens erstatningssag i overensstemmelse med Flygtningenævnets påstand. Højesteret anførte i sin begrundelse, at de omstændigheder, som klageren havde påberåbt sig til støtte for, at Flygtningenævnet havde handlet ansvarspådragende og som følge heraf skulle betale erstatning, forudsatte en stillingtagen til nævnets afgørelser fra januar og april 1999. Domstolsprøvelse af Flygtningenævnets afgørelser er også under en sådan sag begrænset til en prøvelse af retsspørgsmål, herunder mangler ved afgørelsesgrundlaget, sagsbehandlingsfejl og ulovlig skønsudøvelse. Nævnet havde i sin begrundelse for at meddele afslag på asyl taget stilling til det, som klageren og hans moder angav som hovedmotiv for asylansøgningen. Højesteret fandt på den baggrund, at de indsigelser, klageren havde rejst vedrørende nævnets afgørelser, måtte anses for i realiteten blot at være udtryk for uenighed i nævnets bevisbedømmelse og samlede vurdering af, om de faktiske omstændigheder kunne begrunde asyl.

Påstanden :

Klageren gjorde gældende, at Flygtningenævnets beslutning om at udsende ham til Iran i 1999 udgjorde en krænkelse af konventionens artikel 3. Klageren gjorde videre under påberåbelse af artiklerne 6 og 13 gældende, at han for så vidt angik erstatningssøgsmålet ikke havde haft adgang til domstolsprøvelse.

Menneskerettighedsdomstolens bemærkninger:

Domstolen afviste klagerens klage vedrørende en eventuel krænkelse af konventionens artikel 3 som åbenbart ugrundet. Domstolen bemærkede, at den ikke ville udelukke, at det som følge af den generelle situation i Iran i 1999 kunne være forbundet med en vis risiko at ansøge om asyl i udlandet, men at der ikke var noget, der tydede på, at situationen var så alvorlig, at det i sig selv ville udgøre en krænkelse af artikel 3 at udsende klageren til Iran. Med hensyn til klagerens personlige situation på det pågældende tidspunkt bemærkede Domstolen, at klagerens asylmotiv var hans angivelige anholdelse og den tortur, som han havde været udsat for som følge af sin deltagelse i demonstrationen i marts 1995. I øvrigt havde han ikke oplyst at have deltaget i andre politiske aktiviteter, ligesom han ikke havde oplyst om nogen konkrete problemer med de iranske myndigheder i perioden fra hans løsladelse i marts eller april 1995 frem til hans indrejse i Danmark i juli 1997, hvilket også var i overensstemmelse med hans moders forklaring til de danske udlændingemyndigheder i juli 1997, hvorefter hendes hus blev ransaget cirka en måned efter demonstrationen, men at de iranske myndigheder ikke i øvrigt havde kontaktet familien. I øvrigt havde moderen fået udstedt et gyldigt pas og visum gyldigt i 90 dage og havde ingen problemer med myndighederne i Iran, da hun og hendes to børn, herunder klageren, udrejste. På baggrund af disse omstændigheder fandt Domstolen, at klageren på det pågældende tidspunkt ikke havde sandsynliggjort, at der var vægtige og konkrete grunde til at antage, at han ved en tilbagevenden til Iran ville blive udsat for en reel risiko for at blive udsat for tortur eller umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf. Set i bakspejlet blev klageren som anført af Flygtningenævnet i december 2004 rent faktisk udsat for overgreb efter sin tilbagevenden, men efter Domstolens opfattelse var der på tidspunktet for nævnets oprindelige afgørelse ikke nogen specielle omstændigheder (special distinguishing features) ved klagerens sag, som kunne eller burde have gjort det muligt for nævnet at forudse, at klageren ville blive udsat for disse overgreb. Domstolen fandt derfor klagen åbenbart grundløs, jf. artikel 35 i konventionen. For så vidt angik klagen vedrørende en eventuel krænkelse af artikel 6 var Domstolen enig med Højesterets analyse i præmisserne for Højesterets afgørelse fra januar 2007, hvorefter klagerens erstatningssøgsmål i realiteten var udtryk for en uenighed med Flygtningenævnets afgørelser. Under disse omstændigheder fandt Domstolen, at selv om formålet med klagerens erstatningssøgsmål også var at opnå en pengemæssig erstatning, kunne søgsmålet ikke adskilles fra procedurerne vedrørende beslutninger om indrejse, ophold og udsendelse af udlændinge, hvorfor der ikke var tale om et civilt søgsmål omfattet af artikel 6.